

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2296

av Ulrika Karlsson i Uppsala (M)

Fri tentamensrätt vid högskolor och universitet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av en fri tentamensrätt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Reformeringen av den svenska gymnasieskolan har medfört ökad valfrihet för landets gymnasieelever. Det finns nu en mångfald inom gymnasieskolan, vilket innebär att elever med olika preferenser och förutsättningar kan hitta en utbildning som matchar deras behov och önskemål.

De som söker till svenska högskoleutbildningar kommer från olika bakgrunder och har olika förkunskaper med sig. Urvalsreglerna till högskolan såsom de är utformade motsvarar inte nödvändigtvis de sökandes förkunskaper. Många studenter måste därför gå grundutbildningar de egentligen inte har någon nytta av för att kunna få studera på den nivå de egentligen avser.

Den student som anser sig ha tillräckliga kunskaper för att påbörja en kurs på en högre nivå än den grundläggande, borde därför ges rätt att tentera ett ämne som han eller hon anser sig ha tillräckliga kunskaper i. Kostnaden för en utbildning som egentligen inte tillför mer kunskaper är för den enskilde studenten liksom för högskolan ett slöseri med såväl tid som pengar. Att införa möjligheten att tentera av en kurs på till exempel grundnivå och med godkända resultat gå vidare till fortsättningsnivån, utan att passera antagningssystemet, sätter kunskapen i centrum i stället för formaliteter. Ett system med en tentamensrätt för alla borde således införas vid teoretiska utbildningar vid statliga högskolor och universitet och ske mot en självkostnadsavgift. I de kurser där

även inlämningsuppgifter och seminarier krävs borde dessa kunna lämnas in eller på annat lämpligt sätt redovisas av studenten, till självkostnadspris.

Utskottet har tidigare konstaterat att kurser inom högskolan ofta innehåller andra obligatoriska moment än skriftlig tentamen som studenten måste fullfölja för att examineras. De kurser som kräver obligatoriska moment har dock utformat sin läroplan efter rådande regler och skulle, givet fri tentamensrätt, i många fall kunna strukturera om sin läroplan för att möjliggöra föreslagen tentamensrätt.

Fördelarna med en så kallad fri tentamensrätt innebär för det första att en studieplats kan erbjudas till någon som verkligen behöver den istället för att upptas av en person med redan tillräckliga kunskaper. För det andra skulle den med tillräckliga kunskaper kunna erhålla bevis på kunskaperna via en godkänd tentamen utan att för den skull tvingas till extra terminer av skuldsättning med studielån.

Regeringen bör därför se över möjligheten att införa fri tentamensrätt vid teoretiska utbildningar vid statliga högskolor och universitet. Tentamensrätten bör vara kopplad till en eventuell självkostnadsavgift.

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)